

Proves d'Accés a la Universitat. Curs 2009-2010

Història de la filosofia

Sèrie 2

Escolliu UNA de les dues opcions (A o B).

Opció A

L'ànima, en la mesura que la puguem concebre, no és res més que un sistema o una successió de diferents percepcions, de fred i calor, amor i ira, pensaments i sensacions, totes unides, però sense identitat ni simplicitat perfecta. Descartes sostenia que el pensament era l'essència de la ment; no pas aquest o aquell pensament, sinó el pensament en general. Això sembla absolutament intel·ligible, ja que tot el que existeix és particular; i per tant han de ser les diferents percepcions particulars les que componen la ment. Dic *componen* la ment, no pas que li *pertanyen*. La ment no és una substància en la qual existeixen les percepcions de manera inherent. Aquesta noció és tan intel·ligible com la idea *cartesiana* que el pensament o la percepció en general és l'essència de la ment. No tenim cap idea de substància de cap mena, ja que no tenim cap idea que no derivi d'alguna impressió, i no tenim cap impressió d'una substància, sigui material o espiritual. No coneixem res, llevat de les qualitats i percepcions particulars. Pel que fa a la idea d'un cos, un préssec, per exemple, és tan sols aquell gust, color, figura, grandària, consistència, etc., particulars. Així, la nostra idea d'una ment és només la de les percepcions particulars, sense la noció de cap cosa anomenada «substància», sigui simple o composta.

David HUME. *Resum del Tractat de la naturalesa humana*

1. Expliqueu breument —entre cinquanta i vuitanta paraules— les idees principals del text i com hi apareixen relacionades.

[2 punts]

2. Expliqueu breument —entre cinc i quinze paraules en cada cas— el significat que tenen en el text els mots següents:
- [1 punt]
- a)** «substància»
b) «simplicitat»
3. Per què afirma Hume que l'ànima «no és res més que un sistema o una successió de diferents percepcions [...] sense identitat ni simplicitat perfecta»? (En la resposta, heu de referir-vos als aspectes del pensament de Hume que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.)
- [3 punts]
4. Compareu la concepció de Hume de l'ànima (o del jo) amb una altra concepció de l'ànima (o del jo) que es pugui trobar en la història del pensament occidental.
- [2 punts]
5. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «La nostra ànima no és una cosa que pensa o que sent, sinó una sèrie de pensaments o sentiments particulars». Raoneu la resposta.
- [2 punts]

Opció B

Què és, doncs, allò que coneixíem amb tanta distinció en aquell tros de cera? Certament, no pot ser res del que he notat mitjançant els sentits, ja que totes les coses percebudes pel gust, l'olfacte, la vista, el tacte o l'oïda han canviat i, malgrat tot, continua havent-hi la mateixa cera. Potser és el que ara penso, això és: que la cera no era ni aquesta dolçor de mel, ni aquesta agradable olor de flors, ni aquesta blancor, ni aquesta figura, ni aquest so, sinó tan sols un cos que poc abans se'm manifestava sota aquestes formes i, ara, sota unes altres. Però, què és, parlant amb precisió, el que jo imagino quan la concebo d'aquesta manera? Considerem-ho atentament i, apartant totes les coses que no pertanyen a la cera, vegem què en resta. Certament, només alguna cosa extensa, flexible i mutable. [...] Però, què és aquest tros de cera que només pot ser comprès per l'enteniement o per l'esperit? Sens dubte, és el mateix que veig, que toco, que imagino; en fi, és el mateix que conec des del començament. Ara bé, el que cal remarcar amb força és que la percepció del tros de cera no és en absolut una visió, ni un tacte, ni una imaginació (i no ho ha estat mai, tot i que abans ho semblés), sinó una inspecció de l'esperit [...].

René DESCARTES. *Meditacions metafísiques*, II

1. Expliqueu breument —entre cinquanta i vuitanta paraules— les idees principals del text i com hi apareixen relacionades.
[2 punts]

2. Expliqueu breument —entre cinc i quinze paraules en cada cas— el significat que tenen en el text els mots següents:
[1 punt]
a) «distinció»
b) «esperit»

3. Per què afirma Descartes que «el que cal remarcar amb força és que la percepció del tros de cera no és en absolut una visió, ni un tacte, ni una imaginació [...], sinó una inspecció de l'esperit»? (En la resposta, heu de referir-vos als aspectes del pensament de Descartes que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.)
[3 punts]

4. Compareu la concepció de Descartes del paper de la raó en la justificació del coneixement amb una altra concepció del paper de la raó en la justificació del coneixement que es pugui trobar en la història del pensament occidental.
[2 punts]

5. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «Les veritats sobre el món natural que coneixem, les coneixem per mitjà de l'ús de la raó». Raoneu la resposta.
[2 punts]

